

Indsats mod protektionisme

■ DEBAT

Af Finn Østrup, professor,
Copenhagen Business School, (CBS) og
Lars Oxelheim, professor,
Ekonomihögskolan ved Lunds Universitet

Der er nu almindelig enighed om, at de europæiske økonomier er på vej ind i en langvarig recession.

Erfaringerne fra tidligere finanskriser viser, at der efter en spekulativ boble med en stor gældsopbygning kommer en periode, hvor husholdninger, virksomheder og stater skal spare op for at finansiere en reduktion af gælden. I denne periode vil der mangle efterspørgsel, og arbejdsløsheden vil stige.

Givet omfanget af gældsopbygningen i mange europæiske lande forud for 2008 må det ventes, at perioden med lav efterspørgsel og stigende arbejdsløshed vil blive langvarig.

I en sådan situation vil landene i stigende grad konkurrere med hinanden for at tiltrække job. Denne kamp vil kun i mindre omfang betyde en tilbagevenden til gammeldags handelsrestriktioner med told og im-

portbegrænsninger. I stedet vil den internationale kamp om job vise sig gennem nye, mere udspekulerede, tiltag, som ikke umiddelbart rammes af internationale aftaler.

Det må ventes, at landenes kamp om job blandt andet vil føre til en målrettet indsats for at tiltrække internationale investeringer. Dette vil ske i form af løfter om lån, indskud af aktiekapital, skattebegunstigelser eller andre former for støtte til virksomheder, der etablerer sig i et land.

Camoufleret støtte

Eventuelt kan støtteforanstaltningerne camoufleres under en god sag. Lande kan give støtten under henvisning til, at miljøet, energibesparelser eller andre gode sager fremmes.

Støtten kan tage form af lån fra finansielle virksomheder, der i forbindelse med finanskrisen er blevet mere afhængige af de nationale regeringer og derved også er blevet mere modtagelige over for politisk pression.

Den nye konkurrence mellem landene om at tiltrække job kan også vise sig gennem indvandringspolitik-

ken. Det er sandsynligt, at lande vil søge at afvise indvandrere, som ikke umiddelbart har jobmuligheder. Resultatet kan blive øget indvandring i lande, som fører en mindre erhvervsorienteret indvandringspolitik.

Gavnlig dansk indsats

Danmark overtager formandskabet i EU fra januar 2012. Det danske formandskab kunne gå i spidsen ved at gøre opmærksom på den fremtidige risiko for protektionisme.

Danmark kunne også begynde en indsats mod de nye former for protektionisme, i første række ved at opfordre EU-Kommissionen til at afdække mulighederne.

En indsats for det indre marked er formentlig det område, hvor det for et dansk formandskab vil være lettest at opnå opbakning og derved hente succeser.

Under det danske formandskab i efteråret 1982 gik Danmark i spidsen for en ny indsats med henblik på at styrke det indre marked – et arbejde, der betød relanceringen af det indre marked.